

Her følger en statusrapport som sammenligner det Norske forslaget til jaktprøvere regler med det som nå kommer til å bli vedtatt i Sverige, og med det som høyst sannsynlig blir resultatet i Finland.

I Sverige har områdeklubbene allerede votert over de forskjellige forslagene, og det er flertallet som ligger til grunn for det som formelt kommer til å bli vedtatt på Svenske digitale «Årsstämman» 24. april-21

Det er Sverige som gjør de store endringene, og de har i stor grad tilpasset seg Norske/Finske regler. Det Svenske regelverket er mer grundig enn det Norske, men her er det også tatt inn mye stoff av den type som vi i Norge har i vårt Dommerkompendie.

I prinsippet så er det Svenske regelverket nesten identisk med det Norske forslaget. Ikke all tekst står på samme plass, men den er der. Sveriges siste store «kamel» var at de setter krav til arbeidstid i M4.

I Finland så er det en «Regelkomite», sammensatt av representanter fra raseklubbene, som tar den endelige beslutningen om regelverket. Dette er ikke formelt på plass ennå, men alt av arbeid og signaler tilsier at dette vil bli svært likt det Norske og Svenske regelverket. I dette dokumentet fremkommer det som pr dags dato ser ut til å bli resultatet.

Det er kun selve jaktprøvere reglene og spesielt momentene som skal bli så like som mulig. Fellesbestemmelsene er mer opp til det enkelte land, og avhenger mye av kultur.

3. JAKTPRØVEREGLER FOR ELGHUND -LØSHUND Sammenligning med Sverige i grønn skrift, og Finland i blå skrift.

3.1 KLASSEINDELING

Ingen klasseinndeling på jaktprøve for elghunder.

(rød skrift er de Norske endringene/tilpasningene)

3.2 GJENNOMFØRING AV PRØVEN

Arrangøren er ansvarlig for at prøven avvikles etter jaktprøvere reglene og at prøven ikke er i strid med viltloven, andre lovbestemmelser og vedtak med hjemmel i lov.

- Prøven skal avholdes på elg, men arbeid med hjort kan brukes dersom dette kommer hunden til gode.
- Hver hund skal prøves minst 1 dag.
- Prøvetiden er regulert i jaktprøvere reglene.
- Hund som ikke kommer for elg har ikke krav på ny prøve.
- Hunden skal prøves alene.
- Hunden må være fylt 9-ni måneder senest på prøvedagen.
- Hunden må være premiært på terminfestet utstilling arrangert av NKK eller samarbeidende klubb/forening.
- Hunder under 15 måneder kan starte på jaktprøver uten premiering på utstilling. For at jaktprøven skal være gjeldende, må hunden premieres på terminfestet utstilling.
- En hund som tidligere har 1. premie skal alltid bedømmes av annen dommer.
- For å delta på 2-dagers prøve må hunden ha eller være innstilt til 1.premie på 1-dags prøve.
- Alle moment trenger ikke å bli bedømt på samme viltart.

- Det er ikke tillatt å stanse for å gå på elg man ser fra bil. Får man se elg ute i terrenget etter at prøven har startet, er det tillatt å gå på disse.
- Det er ikke tillatt å lokke på elgen.
- Med prøvegruppe menes hundefører, dommer og eventuelt aspirant, elev eller kjentmann.

Jaktprøver for elghunder kan arrangeres som:

- Samlet prøve over 1 dag.
- Samlet prøve over 2 dager.
- Separat prøve over 1 dag.
- Separat prøve over 2 dager.

Terreng

- Arrangøren skal fortrinnsvis skaffe egnet prøveterreng.
- Prøveleder kan unntaksvis godkjenne at prøven går i terreng hundefører disponerer. Samme hund kan imidlertid ikke bedømmes flere ganger samme høst i et terreng hvor den har oppnådd premiering.
- Etter at prøven er startet og prøvegruppen er kommet ut i terrenget, kan hunden ikke trekkes uten samtykke fra dommer.

Generelt

Dommer bør på generelt grunnlag orientere uerfarne hundeførere om prøvereglene.

Dommer bestemmer tidspunktet hunden skal slippes. Hundefører bestemmer hvor i terrenget en skal starte, men hunden kan ikke slippes direkte på elg som ses i terrenget, eller direkte på ferske spor.

Dommer bestemmer hvordan en best kan få prøvd hunden i alle momenter, og skal i sitt skogskort notere alt som er relevant for en korrekt bedømmelse av hunden. Dommer og fører har i fellesskap ansvar for at hunden blir prøvd i henhold til reglene (jfr. poengskjema).

Jaktprøvereglene regulerer den tiden som prøven har til disposisjon gjennom dagen.

Dommer kan beslutte at det på grunn av avbrudd i prøven, alvorlig forstyrrelser eller andre spesielle forhold skal byttes prøveterreng. Tiden som går med til dette trekkes fra prøvetiden.

Dommer skal notere nøyaktig tid og sted hvor nabohunden høres for om mulig supplere nabodommers inntrykk. Hører dommer los som kommer i hans prøvefelt, og denne kan tenkes å komme fra annen deltakers hund, plikter dommer hvis mulig å koble sin prøvehund, såfremt denne ikke allerede har stålos på elg. Lostid i samjag godskrives ikke.

Det til enhver tid gjeldende dommerkompendiet gir utfyllende kommentarer til regelverket.

Forstyrrelse

Dersom det under prøven oppstår en alvorlig forstyrrelse og denne ikke kan unngås, kan hunden kobles og først slippes etter forflytning til annet område. Hundens prestasjonspoeng før forstyrrelsen oppstår, medregnes i sluttresultatet.

Eksempel på forstyrrende momenter er:

- Fremmed hund slutter seg til prøvehundens arbeid.
- Pågående jakt i området og denne forstyrrer åpenbart hundens arbeid.
- Et åpenbart faremoment for hunden oppstår under arbeid med elgen.
- Prøven kan ikke avholdes på dyr som er bevegelseshemmet slik at den ikke oppfører seg som frisk elg.

Fortolkning av hvorvidt det er spørsmål om forstyrrende momenter avgjøres i prøveområdet av dommer, og den endelige beslutning skjer i samråd med prøvens leder.

Avbrudd i prøven

Etter at prøven er startet og prøvegruppen er kommet ut i terrenget, kan hunden ikke trekkes uten dommerens samtykke. Dette gjelder både under søkstid og arbeidstid. Dersom hundefører likevel velger å trekke hunden, skal hundens oppnådde prestasjonspoeng frem til prøvens avbrudd noteres i skogskortet og behandles av dommerkollegiet. Avbruddet skal anmerkes og kommenteres i skogsprotokollen.

Prøven kan avbrytes før tiden dersom hunden gjør en av følgende feil og det er svært forstyrrende for gjennomføring av prøven:

- Hunden mangler interesse og jaktlyst.
- Det konstateres med sikkerhet at hunden driver elg og følger sporet under los eller loser på ferske elgspor.
- Hunden loser på husdyr eller annet vilt og ikke avbryter på kommando, eller vender tilbake og opptar losen den ble kalt bort fra.
- Hunden slår inn på en annens los og kan ikke lokkes av/kobles.

Skyting

Hvis prøven foregår i jakttiden på elg og det foreligger tillatelse til felling, kan dommer bestemme om det skal medbringes godkjent våpen og ammunisjon for elgjakt. Dommer bestemmer hvem i tilfelle som skal bære og bruke våpen, samt når det skal benyttes. Det skal ikke felles elg for en prøvehund før den er prøvd i alle momenter. Ved skyting skal alle nødvendige sikkerhetsregler ivaretas. Prøveledelse og dommer har ikke ansvar ved skyting under en prøve.

Dersom det blir skutt for hunden på et annet terreng under en prøve, må prøvegruppen raskest mulig få tak i hunden, flytte og fortsette prøven slik som reglene beskriver. Tiden som går med til å få tak i hunden og til å flytte, skal ikke regnes som prøvetid.

Karakterskala:

Utmerket prestasjon	9-10 p
Meget bra prestasjon	7-8 p
Bra prestasjon	5-6 p
Godtagbar prestasjon	3-4 p
Dårlig prestasjon	1-2 p
Ingen prestasjon	0 poeng
Er ikke prøvd/eller kan ikke bedømmes	-

Poengskjema:

	Prestasjonsmomenter	koef.	Poeng
--	---------------------	-------	-------

Sverige vil bruke vekttall slik det fremgår i denne tabellen, grønn skrift.

Finland vil bruke vekttall slik det fremgår i denne tabellen, blå skrift.

1	Søk	1,5 1,5 1,5	0-10 poeng
2	Evne til å finne elg	1,0 0,5 1,0	0-10 poeng
3	Evne til å stille elg i uttaket	1,5 1,5 1,0	0-10 poeng
4	Losarbeidets kvalitet	1,5 1,5 1,5	0-10 poeng
5	Påhengelighet	1,0 0,5 1,0	0-10 poeng
6	Oppførsel når losen løsner og Evne til å stille støkt elg	1,0 1,5 1,0	0-10 poeng
7	Lostid	0,5 1,0 1,0	0-10 poeng
8	Losmålets hørbarhet	0,5 0,5 0,5	0-10 poeng
9	Bruken av målet	0,5 0,5 0,5	0-10 poeng
10	Lydighet og samarbeid	1,0 1,0 1,0	0-10 poeng

Prøvetider:

En jaktprøve består av søkstid, arbeidstid og tid for kobling av hunden etter arbeidstiden.

Disse tidene utgjør tilsammen prøvetiden:

Søkstid: Maksimalt 300 min. **240 min (kan forlenges til 300) 300 min**

Arbeidstid: Maksimalt 300 min.

Annen prøvetid: Kobling etter arbeidstid, så snart hundefører har mulighet til innkalling. Dette må skje innen 60 min. etter arbeidstidens slutt.

Arbeidstid kan maksimalt være 300 min, og starter ved første uttak. For å fastslå at det er elgarbeid, så må dommer:

- Høre uttak som med sikkerhet er elgarbeid.
- eller se elg med hunden taus rett bak
- eller konstatere stålos-signal på PBP og senere finner hunden i los der man fikk signalet.

Arbeidstidens innhold:

Poenggivende elgarbeid (EA):

- Hunden loser på elg.
- Hunden har ganglos.
- Hunden henger på elg.
- Hunden tar kontakt under elgarbeidet og gjenopptar umiddelbart elgarbeidet.
- **Hundens direkte retur til Prøvegruppen etter å ha hengt på elg. Samme i Sverige og Finland**

Ikke poenggivende arbeidstid:

- **Når hunden er kommet inn etter å ha vært etter elg. Som Sverige og Finland**
- Hunden forlater elgarbeidet for å oppsøke gårder, veier, bilen eller lignende (PBP skal brukes av dommeren for å styrke bedømmingen).
- Hunden blir hos prøvegruppen og gjenopptar ikke elgarbeidet umiddelbart.

Elgarbeid etter mørkets frembrudd

- Arbeidstiden slutter senest 120 min etter mørkets frembrudd. **Sverige 60 min Finland 120 m.**
- Det er mørkt når skogskortet ikke kan fylles ut uten kunstig lys. På samla prøver skal det på forhånd fastsettes et felles klokkeslett for mørkets frembrudd.

- Det er kun påhengelighet «inn i mørket», og ett gjentak, gjentakets lostid og innkalling derfra som kan gi grunnlag for poengsetting. Dersom hunden står i los ved mørkets frembrudd, så er det kun lostid og innkalling som kan gi poeng.

Naturlig hinder

Arbeidstiden kan settes på pause dersom hunden kommer på et naturlig hinder. Naturlig hinder må være av en slik art at det ikke gjør det mulig eller er til fare for hunden å fortsette sin forfølgelse/påhengelighet av elg. Naturlig hinder kan være tett gjerde, elv som er for stri til å krysse (for både folk og hund), eller vann. Hunden får ikke avbrudd i arbeidstiden når den kommer tilbake dersom forfølgelsen ikke skyldes naturlig hinder.

Hensyn til svake dyr

Selv om hunden ikke er spesielt aggressiv eller angripende, men losdyret, for eksempel liten kalv, virker svak, så bør hunden kobles og slippes på nytt i et annet terreng. Poengberegning og elgarbeid håndteres som ved «Naturlig hinder». **Sverige har tilsvarende føringer.**

Regler for bruk av Posisjons Bestemmende Peiler (PBP), ved bedømmingen.

Peileutstyr skal brukes for å styrke bedømmelse av hunden i de enkelte momenter. Det er hundeførers ansvar å stille med PBP, og PBP skal være tilgjengelig for dommer.

Alle deltakende hunder skal bruke PBP. Det er hundeførers ansvar å stille med PBP, og dommer skal ha full tilgang til denne. Hundeføreren kan bruke en egen PBP i tillegg til den dommeren bruker.

Skogsprotokollen skal vise om PBP har blitt brukt under hele prøven.

Ved bruk av PBP skal både bakkemålt løpestrekning og luftlinje til hunden avleses og overføres til skogskortet. Dette skal gjøres i alle momenter der avstander har betydning for bedømmelsen.

Skogskortet skal være med i skogen og fylles ut fortløpende.

Dommeren bruker PBP peileren under hele prøvetiden, men dersom PBP slutter å virke eller hunden er utenfor rekkevidde skal bedømmelsen foretas etter egne tabeller som fremkommer i momentene.

Dommer og hundefører skal i fellesskap tilstrebe å opprettholde peilerkontakt gjennom hele prøvedagen.

Noen momenter kan måles nøyaktig ved hjelp av PBP, i andre momenter gir PBP bare indikasjoner. Dommeren kan slå fast uttaksplassen ved hjelp av PBP, om det senere kan bekreftes at losen står der.

MOMENT 1. SØK (koef. 1,5)

Søk innebærer at hunden er ute i terrenget og at det er sannsynlig at den leter etter elg. Ved utfordrende terreng og/eller tungt føre skal dommeren ta hensyn til dette i sin bedømmelse. Som oftest gjennomfører hunden flere søksturer før den finner elg. Under søket skal bedømmelsen rettes inn mot gjennomsnittet av søksturene.

Søksturen som fører til uttak føres i egen rubrikk på skogskortet og skal ikke være med som grunnlag for beregning i moment 1. Dersom uttaket skjer på søkstur nr 2 kan likevel denne inngå i beregningsgrunnlaget hvis dette kommer hunden til gode. Søksturene skal være bakkemålt tilbakelagt strekning.

Hunden skal så langt som mulig søke uavbrutt de første 60 minuttene, men naturlig forflytning tillates. Ved uttak første turen skal tabellen for UFS brukes. **Sverige har tilsvarende bestemmelser. Også Finl.**

Følgende skal legges til grunn for bedømmingen av søket og vektlegges likt:

1. Søksmønster / hastighet
2. Vindretning / terrengforhold
3. Søksturens lengde (bakkemålt tilbakelagt strekning, gjennomsnitt av søksturene).
4. Lengste avstand (luftlinje) til prøvegruppa, regnes fra den plassen der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden. Gjennomsnitt av søksturene.

Søket skal om mulig prøves på nytt etter losarbeidet dersom dommeren har sett for lite søk før uttaket. Det skal tas hensyn til føret og den tid som har gått med til elgarbeidet (elgarbeid er prøvens forløp etter at hunden har funnet elg) når nytt søk skal bedømmes.

Sterkt avvikende søksturer skal ikke tas med i gjennomsnittsberegningen

Med sterkt avvikende søkstur menes søkstur der hundens arbeid skiller seg fra andre søksturer på et markant/ekstremt vis. Det kan være "søksturer" der dommeren antar at hunden har funnet elg som reiser uten at dette kan konstateres, eller at hunden er etter annet vilt og/eller bevegelsesmønsteret skiller seg markant fra de øvrige søksturene. Om hunden er etter annet vilt, men avbryter og kommer inn til prøvegruppen så skal heller ikke dette regnes med i bedømmingen av søket. Dette skal kommenteres i protokollen. **Sverige har tilsvarende bestemmelser. Finland tar heller ikke sterkt avvikende søksturer med i beregningen.**

Søk er ca likt i Sverige, Sverige har mer fokus på tempo i søk. Sverige har også poengavdrag dersom søksturene er alt for lange. Hunden trekkes også om hunden søker i over 90 minutter uten at det er konkret bevisbar jakt.

Om hunden ikke har søk skal prøven avsluttes etter 60 min.

Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med noen av beskrivelsene under skal dommeren bruke skjønn ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i Skogsprotokollen.

Tabellen er lik, bortsett fra at Sverige har skala fra 4-8 på uttak første søkstur. Finland 4-8 p. UFS

Søket poengsettes slik:	Poeng snitt.	Poeng UFS
Søksmønstret er svært effektivt, bakkemålt søkstur er på 2 km eller mer, farten er utmerket, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 800 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt over 15 minutter)	9-10	8
Søksmønstret er effektivt, bakkemålt søkstur er på 1,5 km eller mer, farten er meget bra, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 600 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt 10-15 minutter)	7-8	7
Søksmønstret er ikke like effektivt, bakkemålt søkstur er på 1 km eller mer, farten er bra, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 400 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt 5-10 minutter)	5-6	6
Søksmønstret er mindre effektivt, bakkemålt søkstur er mindre enn 1 km, farten er godtagbar og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 250 m. (Uten PBP: søksturene er 2-5 minutter)	3-4	5 5
Søksmønstret er ineffektivt, bakkemålt søkstur er på mindre enn 500 m, farten er dårlig og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er mindre enn 250 m. (Uten PBP: søksturene er 0-3 minutter)	1-2	5 4 4
Har ikke søk	0	

MOMENT 2. EVNE TIL Å FINNE ELG (koef. 1,0)

Med evne til å finne elg mener vi hundens evne til å bruke søksturene og sine sanser effektivt for å finne elg. Ved bedømmelsen kontrollerer vi hundens evne til å bruke sine sanser og utnytte terrenget effektivt.

En hund med utmerket evne til å finne elg, finner elgen raskt ved hjelp av overvær. En erfaren hund kan finne elg gjennom å spore også på gamle spor. **Effektiv** sporing skal vurderes som en **utmerket** egenskap, spesielt under vanskelige forhold. **Sverige har samme formulering.**

En selvstendig og effektiv evne til å finne elgen raskt, skal premieres.

Dersom forholdene tilsier at hunden burde funnet elgen tidligere, spesielt om elgen står relativt nær prøvegruppen, så bør dette innvirke på poengsettingen.

Ved flere uttak, settes poeng etter det beste uttaket.

Evnen til å finne elg skal bedømmes fra hunden slippes, fram til den finner elg.

Tiden hunden bruker på dette vurderes i forhold til den avstanden hunden har tilbakelagt og vurderes etter følgende kriterier:

1. Søkstider og bakkemålt søkstreknings.
2. Den bakkemålte løpsstrekningen hunden har tilbakelagt fra der den siste søksturen startet fram til der den fant elgen.
3. Den totale avstanden i luftlinje til uttaket fra der vi slapp.
4. Terreng og værforhold.
5. Avstand er bakkemålt løpsstrekning. Uten PBP måles avstanden i luftlinje.

Om uttaket skjer på den første søksturen:

- Ved en bakkemålt løpsstrekning til uttaket på minst 800 m, og med et **svært** raskt og selvstendig arbeid, kan det gis 10 poeng. **Se for øvrig tabell.**
- Et ikke hørbart uttak gir maks 8 poeng (dommer kan gi mer enn 8 poeng dersom han ved hjelp av PBP peiler kan fastslå hvor uttaket skjedde, og losen blir stående der).

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Sverige har kun en kolonne i tabellen, men innholdet er i prinsippet helt likt. Men Sverige legger til grunn luftlinje som avstand, men også til en viss grad løpsstrekning

Finland har, som Norge, de samme kriteriene ved uttak første tur, som ved flere turer.

Evne til å finne elg poengsettes slik:	Snitt søksturer	Uttak Første søkstur
<u>Utmerket evne til å finne elg:</u> Hunden viser et svært effektivt søksarbeid og finner elgen raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller den raskt finner elgen ved hjelp av spor eller overvær. Løpsstrekning fra der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden er mer enn 800m.	9-10	9-10
<u>Meget god evne til å finne elg:</u> Hunden viser et meget godt søksarbeid og finner elgen nokså raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller ved hjelp av spor eller overvær. Dommeren ønsker effektiviteten noe bedre. Løpsstrekning fra der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden er mer enn 600 m	7-8	7-8
<u>God evne til å finne elg:</u> Hunden finner elgen etter lang tid i søk til tross for at terreng eller værforhold skulle gi muligheter til et raskt uttak.	5-6	5-6
<u>Brukbar evne til å finne elg:</u> Hunden finner elgen etter lang tids søk til tross for klare tegn på at det finnes elg i	3-4	3-4

området og det ellers er gode forhold. Prøvegruppen finner elgen gjennom sin egen eller elgens bevegelse gjennom terrenget, eller elgen står innfor synsvidde.		
<u>Dårlig evne til å finne elg:</u> Som forrige beskrivelse, men prøvegruppen må tydelig hjelpe hunden med å finne elg. Prøvegruppen støkker elgen. Eller ikke uttak på tross av at der finnes elg i området.	0-2	0-2
<u>Ikke uttak</u>	-	-

MOMENT 3. EVNE TIL Å STILLE ELG I UTTAKET (koef. 1,5)

Med evne til å stille elg i uttaket menes hundens evne til å få elgen til å bli stående i uttaks-plassen der hunden fant elgen. Uttaks-plassen er der hunden først begynner å løse på elgen, innenfor en radius på **200 meter. (200 m i Sverige også) (også Finland)**

Om uttaket skjer i et åpent område, på en åpen hogstflate, åpen myr eller lignende, skal dommer ikke redusere i sin poenggivning om elgen velger å oppsøke et tettere område. En slik forflytning kan ikke være mer enn 500 meter for at dommeren skal kunne gi poeng som om elgen ble stående i uttaksområdet.

Det godtas opptil 2 min. opphold i losføringen om losen fortsetter på samme sted.

Har hunden flere uttak samme dag, skal alle uttakene legges til grunn for bedømmelsen etter en gjennomsnittsbetraktning, basert på den poengsum de forskjellige uttak ville gitt.

Om et uttak skjer i umiddelbar nærhet av bil og elgen reiser ganske snart, skal ikke dette lastes hunden ved gjennomsnittsbetraktningen.

Dersom det første uttaket gir full uttelling (9-10 poeng), og elgen ikke stopper etter støkking, så kan PG støkke elgen etter 30 minutters los i neste uttak, uten at dette skal virke inn på gjennomsnittsbetraktningen. Dette for å kunne prøve M4 og M6 innenfor tilgjengelig prøvetid.

Dersom hunden har ett nytt uttak når prøvetiden nærmer seg slutten, så trenger heller ikke dette uttaket være med i gjennomsnittsbetraktningen. Sverige har akkurat samme innholdet.

Hunden bør stå i los i 90 min. før første støkking hvis tiden og andre omstendigheter tillater det.

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Identisk tabell i Sverige

Innholdet i det Finske reglementet er identisk med Norge og Sverige, men Finland har endret sitt tabelloppsett til en «2-faktors tabell» der ett kriterie er lostid og ett kriterie er forflytning.

Evne til å stille elg i uttaket poengsettes slik:	Poeng
Stålos i minst 90 min i uttaksområdet (innenfor en radius på 200 meter)	10
Stålos i uttaksområdet minst 60 min, eller 90 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 90 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 300 m)	9
Stålos i uttaksområdet minst 45 min, eller 60 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 60 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 300 m)	8
Stålos i uttaksområdet minst 30 min, eller 45 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 60 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 500 m)	7
Stålos i uttaksområdet minst 20 min, eller 60 min stålos etter en forflytning opp til 1000 m. Eller ikke hørt uttak deretter minst 45 min stålos	6
Stålos i uttaksområdet minst 10 min, eller 30 min stålos innenfor en forflytning opp til 500 m.	5
Stålos i minst 30 min innenfor en forflytning opp til 1000 m. Eller fast stålos i minst 60 min etter en lenger forflytning over 1000 m.	4
Stålos i minst 30 min etter en forflytning over 1000 m.	3

Stålos i 1-9 min i uttaksområdet, eller stålos i minst 10 min etter forflytning over 200 m.	2
Stålos i 1-9 min etter forflytning over 200 m.	1
Elgen forflytter seg direkte etter uttak, deretter ingen los.	0
Ikke uttak	-

MOMENT 4. LOSARBEIDETS KVALITET (koef. 1,5)

Med losarbeid menes den delen av elgarbeidet vi hører los. Jo lengre losarbeid og fast stålos, jo større mulighet har vi for å kunne lykkes under praktisk jakt.

Etter 90 min lostid skal dommeren under normale forhold, forsøke å få elgkontakt. Hundeføreren bestemmer om innkalling skal prøves. Etter innkalling skal dommeren/hundeføreren støkke elgen forsiktig, de to neste støkninger skal gjøres etter 30 minutters lostid(er).

Med elgkontakt menes att dommeren skal kunne se elgen under normale forhold. Det skal ikke legges hunden til last om prøvegruppen ved et uhell støkker elgen før man oppnår elgkontakt.

Om hunden blinker mer enn 2 ganger er dette forstyrrende for gjennomføring av prøven og hunden skal trekkes i poenggivingen. Hunden trekkes **2 poeng (som Sverige)** av den opprinnelige poengsummen hunden skulle hatt i momentet. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Blinking defineres ved at hunden uoppfordret tar kontakt med prøvegruppen uten at prøvegruppen er i losområdet. (Radius **200** meter) **Som Sverige**

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Sverige har nå identisk tabell med Norge og Finland. Har da også fått med krav til arbeidstid.

Finland har identisk tabell

Losarbeidets kvalitet poengsettes slik:	Stålostid	Poeng
Dommeren har minst tre elgkontakter, og minst tre støkninger, elgarbeidet skal være 300 min	200	10
Dommeren har minst tre elgkontakter, og minst tre støkninger, elgarbeidet skal være 270 min	180	9
Dommeren har minst to elgkontakter, og minst to støkninger, elgarbeidet skal være 240 min	150	8
Dommeren har minst to elgkontakter, og minst to støkninger, elgarbeidet skal være 200 min	120	7
Dommeren har minst en elgkontakt, og minst en støkking, elgarbeidet skal være 120 min	90	6
Stålos i minst 90 min	90	5
Stålos i minst 60 min eller lostid i minst 120 min (inkl ganglos)	60(120)	3-4
Stålos i minst 20 min eller lostid i minst 60 min (inkl ganglos)	20(60)	1-2
Stålos i mindre enn 20 min og lostid i mindre enn 60 min (inkl ganglos)	>20(60)	0
Ikke stålos		-

MOMENT 5. PÅHENDELIGHET (koef. 1,0)

Med påhengelighet menes viljen til å forfølge en elg og eventuelt få ny kontakt med elgen. Med flyktende elg menes: Elg som prøvegruppen støkker, elg som umiddelbart flykter ved uttak, flykter av seg selv eller av andre årsaker, eller flykter fordi losarbeidet blir forstyrret.

Påhengelighet bedømmes etter konstatert tilbakelagt bakkemålt fluktavstand, ikke luftlinje. Retur til prøvegruppen skal ikke regnes som påhengelighet.

Dersom hunden etter en kraftig støkking tar kontakt med prøvegruppen men umiddelbart opptar forfølgelsen skal dette ikke virke negativt på poengsettingen.

De angitte avstandene i tabellen legges til grunn ved bedømmelsen, men det skal tas hensyn til terrenget.

Ganglos teller ikke som påhengelighet.

Uten PBP brukes tidene i tabellen under.

Om påhengelighet avbrytes av naturlig hinder/gjerde eller liknende skal dommeren ta hensyn til dette.

Dersom det er flere uttak samme dag, skal den beste påhengeligheten på en dyregruppe/uttak legges til grunn for poengsettingen. Sverige har det samme nå.

Finland kan regne sammen flere uttak. (dette diskuteres ennå)

Dersom hundens prestasjon ikke faller sammen med noen av prestasjonene som er beskrevet, skal dommeren bruke skjønn i sin poengsetting. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Samlet påhengelighet = samlet påhengelighet etter ett uttak/på en dyregruppe. En enkel påhengelighet = Påhengelighet mellom en støkking og neste gjentak

Sverige har identisk tabell

Finland har akkurat samme tabelloppsett, men kravet til 10 poeng er 5 km sammenlagt eller en enkel påhengelighet på 3 km, osv nedover. (ikke ferdig diskutert)

Påhengelighet poengsettes slik:		Poeng
Samlet påhengelighet på minst 4 km, eller en enkel påhengelighet på 2,5 km med gjentak	(Uten PBP 60 min <)	10
Samlet påhengelighet på minst 3,5 km, eller en enkel påhengelighet på 2 km med gjentak	(Uten PBP 50-59 min)	9
Samlet påhengelighet på minst 3 km, eller en enkel påhengelighet på 1,5 km med gjentak	(Uten PBP 40-49 min)	8
Samlet påhengelighet på minst 2,5 km, eller en enkel påhengelighet på 1 km med gjentak	(Uten PBP 30-39 min)	7
Samlet påhengelighet på minst 2 km	(Uten PBP 20-29 min)	6
Samlet påhengelighet på minst 1,5 km	(Uten PBP 10-19 min)	5
Samlet påhengelighet på minst 1 km	(Uten PBP 7-9 min)	4
Samlet påhengelighet på minst 0,7 km	(Uten PBP 5-6 min)	3
Samlet påhengelighet på minst 0,5 km	(Uten PBP 3-4 min)	2
Samlet påhengelighet på minst 0,35 km	(Uten PBP 1-2 min)	1
Hunden forfølger ikke flyktende elg		0
Ikke uttak/kan ikke bedømmes		-

MOMENT 6. EVNE TIL Å STILLE STØKT ELG (koef. 1,0)

Med hundens evne til å stille støkt elg mener vi evnen til å få gjentak (forflytningen må være minst 100 m). Ny stålos skal vare i minst 10 min for å regnes som et gjentak.

For å prøve hundens evne til å stille støkt elg skal prøvegruppen støkke elgen flere ganger. Første støkking skal gjøres forsiktig og på god avstand.

Støkking må foretas av prøvegruppen, eller at det med sikkerhet konstateres andre årsaker.

Påfølgende støkkinger skal gjøres kraftigere med den hensikt å få elgen i rask flukt.

Dette tilpasses elgens reaksjoner etter første støkking.

Det skal være støkking mellom hvert poenggivende gjentak. Lengste gjentak mellom støkkinger er gjeldene. I løpet av prøvedagen aksepteres det likevel 1 stk gjentak selv om elgen ikke har vært støkt, men det forutsettes at det har vært min 30 min stålos før elgen reiser.

Sverige har med de samme formuleringene.

Hunden skal være taus før gjentak. Unntak er første støkking der det aksepteres at det er ganglos før gjentak, men elgen må forflytte seg minst 100 meter, og forflytningen må skyldes at prøvegruppen støkker losen, eller at det med sikkerhet er andre årsaker som gjør at elgen flytter. **Samme i Sverige**

Tabellen er nå helt lik i Sverige.

Finland har nå en «2-faktor-tabell», men akkurat samme innhold. En forskjell er at Finland krever standlos ved prøvetidens utløp for å få 10 poeng.

Evne til å stille støkt elg poengsettes slik:	Poeng
Minst 3 gjentak, med ny fast stålos, hvorav 2 på minst 30 min. Uten ganglos mellom gjentakene.	10
Minst 3 gjentak med ny fast los, hvorav 2 på minst 30 min. Ganglos mellom gjentakene aksepteres.	9
Minst 2 gjentak, med ny fast stålos begge ganger, begge på minst 30 min.	8
Minst 2 gjentak, men ny fast stålos begge ganger. Den ene på minst 30 min.	7
Minst 1 gjentak med fast stålos på minst 30 min	6
Ett gjentak etter støkking med stålos 10-29 min	5
Ingen gjentak etter støkking, men sammenlagt stålos minst 10 min, eller ganglos i minst 10 min.	4
Ett gjentak med fast stålos/ganglos på under 10 min	3
Forsøk på gjentak kan konstateres	2
Ingen ny los etter støkking	1
Hunden forfølger ikke elgen etter støkking	0
Kan ikke bedømmes	-

MOMENT 7. LOSTID (koef. 0,5)

Lostid for stålos eller ganglos angis med en nøyaktighet på hele minutter.

Pauser på under 2 min skal ikke trekkes fra i lostiden.

Ved flere loser legges lostidene sammen.

Ganglos regnes også inn under lostid, men kan ikke godskrives med flere minutter enn fast stålostid.

Samme i Sverige og Finland.

Poengberegningen gjøres etter tabellen under. Om sammenlagt lostid er under 20 minutter gis 0 poeng. **Om det ikke er los settes -**

Lostiden poengsettes slik: Sverige har samme tabell. Finland har samme tabell.

Lostid i minutter	0	20	40	60	80	100	120	140	160	190	220
Poeng	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

MOMENT 8. LOSMÅLETS HØRBARHET (koef. 0,5)

Ved bedømmelse av losmålets hørbarhet skal det tas hensyn til vær, snømengde og terrengforhold. Hørbarheten testes tilstrekkelig, dvs flere ganger i løpet av lostiden. Poengberegningen forutsetter normale lytteforhold.

Sverige har samme tabell og samme vilkår.

Finland har samme tabell, men har gått tilbake til krav til 180 min standlos for å få 9-10 poeng

Losmålets hørbarhet poengsettes slik:	Poeng
Utmerket hørbarhet. Det skal være minst 90 min stålos	9-10
Meget bra hørbarhet	7-8
Bra hørbarhet	5-6
Brukbar hørbarhet	3-4
Dårlig hørbarhet	2-3
Lostiden er kortere enn 20 min.	0
Ikke uttak	-

MOMENT 9. BRUKEN AV MÅLET (koef. 0,5)

Med bruken av målet menes hundens lostakt og evne til å føre en jevn los uten opphold. Jevnheten i losen er like viktig som lostakten og skal gis like stor vekt ved bedømmingen.

- Med lostakt menes antallet boff pr. minutt.
- Med losens jevnhet menes at losen er jevn og uten opphold.
- Antall boff telles i et helt minutt og gjentas flere ganger under lostiden. Gjennomsnittet av disse tellingene legges til grunn for poengsettingen.
- **Dommer må bruke sitt skjønn dersom elgen jager mye på hunden, eller om hunden loser på flere elger.**

Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med nedenstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn ved poengsettingen.

Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Sverige litt lavere krav til antall boff for 7-10 poeng, ellers samme krav

Finland har samme tabell som Norge, men har gått tilbake til krav til 180 min standlos for å få 9-10 poeng

Bruken av målet poengsettes slik:	Poeng
Lostakt over 70 75 boff / min, loser jevnt uten opphold. Minst 90 min stålos	10
Lostakt 60-70 - 75 boff / min, loser jevnt uten opphold	9
Lostakt 60-70 - 75 boff / min, noe periodisk kan godtas	7-8
Lostakt 50 - 60 boff / min, repriser med korte opphold godtas	5-6
Lostakt 40 - 50 boff / min, repriser med forstyrrende opphold	3-4
Lostakt 20 - 40 boff / min, eller repriser med lange opphold	2
Lostakt under 20 boff / min	1
Lostiden er kortere enn 20 min	0
Ikke uttak	-

MOMENT 10. LYDIGHET OG SAMARBEID (koef. 1,0)

I dette momentet har Sverige et annet oppsett, der de skiller mer mellom lydighet og samarbeid. Men arbeidsgruppen er ening om at innholdet i bunn og grunn er likt. Vi bedømmer de samme tingene og hunden får tilsvarende samme poeng for samme prestasjon.

Finland har nesten samme oppsett som Norge

Registrere hundens vilje til å følge førerens kommando.
Registrere hundens vilje til å holde kontakt med føreren.

Lydighet skal testes ved:

1. søk (0-2p)
2. under elgarbeidet (0-5p)
3. rett etter arbeidstidens slutt (0-3p)

For å oppnå 10 poeng må alle forsøk på innkalling være vellykkede. Under normale forhold skal første innkalling fra los prøves etter 90 min lostid, og før 150 min. Hundefører bestemmer når innkalling skal prøves.

Dersom hunden kan kalles inn når den er i bestemt fart ut i første søkstur, kan den få 2 poeng selv om det etterpå blir uttak på første søkstur. Dette skal kommenteres i protokollen.

Både Finland og Sverige har samme bestemmelsen.

Om elgarbeidet er < 200 min eller hunden selv tar kontakt mer enn 2 ganger skal det trekkes 2 poeng i momentet. Finland har samme bestemmelsen, men slik at hunden får maks 6 poeng. Dette gjelder ikke kontakter der dommer forsøker å komme innpå losen, og hunden merker dette. Sverige trekker ikke 2 poeng om elgarbeidet er under 200 min.

Om hunden gjentatte ganger forlater prøvegruppen ved å oppsøke gårder, bilen eller lignende, skal den trekkes 2 poeng.

Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med nedenstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn ved poengsettingen.

Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Lydighet og samarbeid poengsettes slik:	Poeng
Søk 0-2p	
Hunden kan kobles, og har kontakt med fører mellom søksturene.	2
Uttak på første søksturen	1
Hunden kan ikke kalles inn, eller unngår kontakt med fører	0
Elgarbeidet 0-5p	
Hunden kan kalles inn fra stålos og kommer på innkalling, to ganger, den ene innkallingen før 150 min. Elgarbeidet skal gjenopptas.	5
Hunden kan kalles inn fra stålos en gang under elgarbeid, elgarbeidet skal gjenopptas	4
Ved innkalling kommer hunden etter litt nøling, elgarbeidet gjenopptas	3
Prøvegruppen klarer å koble hunden uten at den viser interesse for å ta kontakt, elgarbeidet gjenopptas.	2
Hunden returnerer til prøvegruppen etter å ha hengt på elg minst 2 km, eller har snudd ved naturlig hinder. Finland gir også 2 poeng etter retur under elgarbeidstiden	2
Hunden arbeider med elg hele arbeidstiden, men kan ikke kalles inn	1
Hunden kan ikke kalles inn og arbeider ikke med elg hele arbeidstiden	0

Ved prøvetidens slutt (innen 60 minutt etter tilgjengelig arbeidstid er over) 0-3p	
Hunden loser på elg ved arbeidstidens slutt og kan kalles inn	3
Hunden kan kalles inn fra elgarbeid, eller kommer tilbake etter å ha hengt på elg.	2
Hunden loser på elg ved arbeidstidens slutt og kan ikke kalles inn	1
Hunden kan ikke kalles inn eller gir seg før arbeidstidens slutt	0
Prøven avsluttes før prøvetidens slutt	0

3.3. PREMIERING.

For å oppnå 1. premie kreves: 70 poeng og minst 90 min sammenlagt standlos

For å oppnå 2. premie kreves: 60 poeng og minst 60 min sammenlagt standlos

For å oppnå 3. premie kreves: 50 poeng og minst 30 min sammenlagt standlos

Vi har ikke sett behov for dette, da det er nesten umulig å få slike poengsummer uten tilsvarende standlostider.

Finland har samme som Norge